

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΣΕΡΙΝΤΑΝ : «Σχολείο Κακο-
γλωσσίας» (Βασιλικό Θέατρο).

Προκειμένου νάνεβαστεί το έργο του Σέρινταν, το Βασιλικό Θέατρο, μάς λείπει το πρόγραμμα, αντίκρυσε ένα μεγάλο τεχνικό πρόβλημα. Γιατί η άγγλική κωμωδία εξελίσσεται μέσα σε 13 άλλοτε-άλληλες εικόνες που απαιτούν διαρκείς αλλαγές σκηνοικών, πράγμα που θα διασπούσε την προσοχή του θεατή και θα μάκρυνε πολύ την παράσταση. Έπρωτίμησε λοιπόν να μάς το δώσει διασκευασμένο σε πέντε πράξεις με έννοτητα τόπου και χρόνου.

Φυσικά, προκειμένου να δοθεί το έργο με τις πλούσιες σκηνογραφίες του Βασιλικού μας Θεάτρου, ή διασκευή ήταν αναγκαία. Δέ θα μπορούσε όμως, αντί να γίνουν άβαρας στη μορφή του έργου που έχει σχεδόν πάντα άμεση σχέση με την ουσία του, να γίνει, στην περίπτωση αυτή, αλλαγή στο πνεύμα της σκηνοθεσίας; Δέ θα μπορούσε πολύ περισσότερο σήμερα, με την εξέλιξη της μηχανικής του θεάτρου, να μάς δοθεί με απλούστερα μέσα κάτι γοργό, εύκολο σε αλλαγές, λιγότερο βέβαια έντυπωτικό στην εμφάνιση, μα κάτι που θα μάς πλησίαζε στο έργο και στην εποχή του; Νά δούμε, με λίγα λόγια, με τί τρόπο ή σημερινή σκηνοθετική τέχνη —που δέν έχει βέβαια μιά μόνο μορφή— θα μάς έδινε τα ριγνά και τις επιγραφές της παλαιάς εποχής σε ανάλογες σύγχρονες εκδηλώσεις.

Γιατί οι άλλοτε-άλληλες εικόνες του Σέρινταν έχουν βέβαια καθιερωθεί στο σκοπό της και κάθε αλλαγή είναι κι' ένα βήμα βαθμιαίας εξέλιξης των θεμάτων, της δράσης και των τύπων του έργου. Αναγκαστικά ή διασκευή, όσο κι' αν πραγματικά έγινε από τους εκλεκτούς λογοτέχνες Άγγελον Τερζάκη και Λέοντα Κουκούλα με το δυνατό σεβασμό προς το πνεύμα του συγγραφέα, επέκνωση μοιραία πολλά σημεία, παρέλειψε άλλα και που και που αναγκάστηκε να προσθέσει. Άρκετές ιδέες και κωμικά στοιχεία αναγκαστικά δέν μπορούσαν να μπου, γιατί έβγαιναν από μιά προηγούμενη σκηνή που τώρα μετατέθηκε πιο πίσω ή γιατί προετοιμαζαν άλλη που πήγε πιο μπρός. Έγιναν μερικές αλλαγές στο φινάλε κι' έτσι παραλείφθηκαν χαρακτηριστικοί μονόλογοι και μερικά άλλα όχι τόσο άσημαντα όσο φαίνονται. Και μιά που πρώτη φορά έβλέπαμε Σέρινταν στην Ελλάδα, γιατί να μην τον ιδούμε με τη δική του τεχνοτροπία και τη γνήσια μορφή του;

Πάντως χρέος μας είναι να όμολογήσουμε πως μιά και κρίθηκε αναγκαία ή διασκευή, έγινε με το δυνατό καλύτερο τρόπο. Έλάχιστες φράσεις συνθετικές ανήκουν στους διασκευαστές. Έπροσέξαμε μάλιστα κάπως όπου μπόρεσαν τις πήραν κι' αυτές από το κείμενο. Οι τύποι εδόθηκαν αυτούσιοι και το πνεύμα του έργου διατηρήθηκε. Άληθινά εργασία βγαλμένη από τη γνώση και του θεάτρου και του κειμένου κι' από σεβασμό προς το συγγραφέα. Η μετάφραση πολύ ζωντανή και σε πλαστικότητα γλώσσα.

Τό έργο του Σέρινταν είναι μιά κωμωδία με δυό κεντρικά θέματα. Τήν κακογλωσσία που κυρίως αντιπροσωπεύει ή Λαίδη Σνίργουελ και τό σαλόνι της και τήν ύποκριτική ήθικολογία που καυτηριάζεται στο πρόσωπο του Ίωσήφ Σαρφέις. Τά δυό θέματα έχουν ίση σημασία κι' εξελίσσονται άρμονικά τό ένα δεμένο με τό άλλο. Για όσους έπρόσεξαν μόνο με τό πρώτο, τό έργο ήταν ένα χαριτωμένο, σπινθηροβόλο, μα συνηθισμένο έργο. Η δεύτερη όμως ιδέα που δείχνεται σε αντίθεση στα δυό άδέρφια Σαρφέις, που καυτηριάζει βαθύτερες ήθικές πληγές, δημιουργεί χαρακτήρες και καταστάσεις και φέρνει αυτή κυρίως τή λύση, δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα στο έργο, που παρ' όλο που δέ φτάνει ίσως κλασικότερα πρότυπα του είδους, είναι από τις πολύ καλές κωμωδίες του παγκοσμίου

θεάτρου. Ίδιαίτερα ή σκηνή της πινακοθήκης που έχει μαζί με τό κωμικό στοιχείο κι' ένα τόνο δραματικότητας κι' ή έξυπνότητα σκηνή του παραβάν, είναι άληθινά θεατρικές σκηνές που μαρτυρούν δυνατό ταλέντο. Ο διάλογος είναι γοργότατος, έξυπνος, χαριτωμένος.

Τό ανέβασμα έπιμελέστατο, όπως πάντα, κι' ή κίνηση των ήθοποιών είχε και ένότητα και ρυθμό. Πάλι τον πρώτο τόνο τον κράτησε με τή θαυμαστή τέχνη, εύλυγισία και χάρη της ή δ. Έλένη Παπαδάκη. Πιστή στο συγγραφέα κι' όμως τόσο προσωπική ως Λαίδη Τήζλ. Χαριτωμένη, ώραιότατη, παιχνιδιάρη, διαβόλημένη, στο βάθος μιά διψασμένη, για κοινωνικές επιτυχίες, ψυχή, που αφήνεται άνυποψίαστα έρμαιο στον άρριβισμό και τή λαχτάρα της για τή μεγάλη ζωή. Η δ. Μαρία Άλκαίου ήθελε περισσότερη δύναμη κι' έκφραστικότητα στο ρόλο της διευθύντριας του σχολείου κακογλωσσίας. Αντίθετα ή κ. Σαφώ Άλκαίου περίφημη. Η κ. Μανωλίδου γεμάτη γλύκα και χάρη, μα σε μερικές στιγμές λίγο άτονη.

Έξαιρετικός, πλαστικότερος ό κ. Γληνός στον ύποκριτή ήθικολόγο Ίωσήφ, καθώς και ό κ. Δενδραμής στο ρόλο του άδελφού του Καρόλου. Ο κ. Δενδραμής στα έργα του Όσκάρ Ουάιλντ και στο τελευταίο έργο έδημιούργησε πραγματικά με τό παίξιμό του, έμψυχώνοντας τους ρόλους του με βαθειά κατανόηση. Ο κ. Νέζερ, που τόσον καιρό είχαμε να χαρούμε τό παίξιμό του, έδωκε έκφραστικότερα τό λόρδο Τήζλ. Ο κ. Ίακωβίδης ίσως με τό άδιάκοπο σκύψιμο να-θελε να τονίσει τον ύποπτο και χαμερπή τύπο του Σνέικ, μα τό έκανε κάπως ύπερβολικά κι' αυτό ένοχλούσε, ενώ κατά τάλλα τον άπόδωσε χαρακτηριστικότερα. Ο κ. Μαλλιαγρός δέν είχε άρμονία μήτε στα λόγια του μήτε στην κίνησή του. Βέβαια τό πρόσωπο που παρίστανε ήταν γελοίο, μα ήθελε κάποια ίσορρόπηση που δέν τή βρήκε. Καλός πάντα, μα και πάντα ύπερβολικός ό κ. Εύθυμίου. Ο κ. Καλογιάννης στη μικρή του εμφάνιση ως Τρίπ έδειξε πως έχει πολλά να δώσει.

Οι ένδυμασίες άρμονικότερες, όπως πάντα, και σε χρωματισμούς και σε σχέδια.

Με τήν κωμωδία του Σέρινταν τό Βασιλικό Θέατρο μάς παρουσίασε φέτος τό τρίτο άγγλικό έργο. Παράλληλα και τάλλα θέατρα, ιδιαίτερα της κ. Άνδρεάδη, μάς δίνουν φέτος πολλά άγγλικά έργα. Καλό βέβαια ως ένα σημείο, μα ποθήσαμε πιά τήν αλλαγή. Περιμένουμε άνυπόμονα τήν έλληνική παραγωγή με τό έρχόμενο έργο που αναγγέλλει τό Βασιλικό Θέατρο.

ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ ΠΑΠΑΔΑΚΗ